

STŘEDOČESKÝ KRAJ

- 1 Určete polohu kraje v rámci České republiky.
- 2 Zjistěte, kolik obyvatel má Středočeský kraj.
- 2 Se kterými ostatními kraji Středočeský kraj sousedí?
- 2 Popište znak kraje.
- 2 Dvoji vyobrazení českého lva ve znaku připomíná, že kraj leží v Čechách a že právě zde byly položeny základy českého státu. Svatováclavská orlice odkazuje na přemyslovské knížectví. Modré vlnovky představují Vltavu a Labe.

Středočeský kraj nemá své sídlo umístěno na vlastním území, ale v Praze, která je samostatným krajem.

Kladno

Mladá Boleslav

Mělník

Beroun

Nymburk

Rakovník

Kolín

Příbram

Benešov

Kutná Hora

Povrch a vodstvo

Severovýchodní část kraje tvoří **Česká tabule** s nížinou podél toku Labe, na jihu do kraje zasahuje **Středočeská pahorkatina**. V jihozápadní části se vypíná **Brdská vrchovina**.

Nejvýznamnějšími řekami jsou **Labe** a **Vltava**.

- ⊕ Vyhledejte nejvyšší horu kraje.
- ⊕ Vyhledejte Vltavu a určete, jaký přítok Labe (pravý/levý) tvoří.
- ⊕ Vyhledejte řeky Jizeru, Výrovku, Sázavu a Berounku.
- ⊕ Vyhledejte tři významné vodní nádrže ležící (i částečně) v tomto kraji.

Zemědělství

Kraj vyniká pěstováním pšenice, ječmene, řepy cukrovky i ovoce a zeleniny. Rozšiřuje se i pěstování řepky olejky.

- 3 Ve které části kraje jsou vynikající podmínky pro zemědělství?

Průmysl

Nejvýznamnějšími průmyslovými odvětvími jsou **strojírenství** (Škoda Auto), **chemický průmysl** (Spolana) a **potravinářství**, zastoupeno je i sklářství.

Kulturní památky

V kraji se nachází mnoho zámků, hradů a jiných kulturních památek.

- 4 K památkám přiřaďte správné označení:
 a) Sázavský klášter, b) zřícenina hradu Okoř,
 c) hrad Karlštejn, d) hrad Točnick, e) chrám sv. Barbory v Kutné Hoře, f) zámek a park Průhonice, g) zámek Brandýs nad Labem, h) zámek Veltrusy

vi Kdo založil Karlštejn?

@ Kdo založil Sázavský klášter?

☞ Navštívili jste tyto památky? Které z nich patří do seznamu památek UNESCO? Které další památky vašeho kraje znáte?

Přírodní krásy

Ve východní části kraje se nachází **Libický luh**. Jedná se o největší souvislé území lužních lesů v Čechách.

Chráněná krajinná oblast **Český kras** zahrnuje **Koněpruské jeskyně** se zvláštními útvary – tzv. koněpruskými růžicemi.

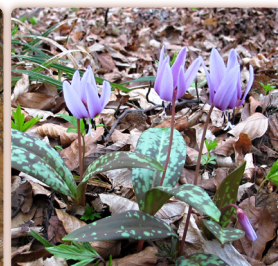
V Posázaví na vrchu Medník najdeme oblast s ojedinělým výskytem kriticky ohrožené rostliny kandík psí zub.

Libický luh

koněpruské růžice

kandík psí zub

5 Co je to lužní les? Čím je pro krajinu důležitý?

☞ Které další chráněné krajinné oblasti se v kraji nacházejí nebo do něj alespoň částečně zasahují?

Rekreace a zajímavosti

@ Proč je hojně navštěvována hřbitovní kaple Všech svatých v Sedlci (1)?

6 Vyluštěním přesmyčky získáte název největšího lomu ze skupiny vápencových lomů nedaleko Karlštejna: VLAKE KERAMIA (2).

@ Jaké expozice nabízí ŠKODA Muzeum (3)?

Známí rodáci

7 Společně zkuste určit významné rodáky vašeho kraje.

a) Narodil jsem se v Kutné Hoře. Byl jsem českým vlastencem, autorem mnoha divadelních her. Nejspíše znáte hru Fidlovačka, neboť z ní pochází píseň Kde domov můj. Kdo jsem?

b) Narodil jsem se v Nelahozevsi. Byl jsem jedním z nevýznamnějších a nejznámějších českých hudebních skladatelů. Má Novosvětská symfonie dokonce zazněla při prvním přistání člověka na Měsíci. Kdo jsem?

☞ Připravte podobné hádanky o dalších známých osobnostech pocházejících z vašeho kraje (např. Zdeněk Miler, František Nepil, Jaromír, Jágr, Jan Železný, Tomáš Plekanec, Aneta Langerová, Jirí Prskavec).

Města: **Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Příbram, Rakovník**

Povrch: **Česká tabule, Středočeská pahorkatina, Brdská vrchovina**

Řeky: **Labe, Vltava**

1. Jmenujte plodiny a oblasti, v nichž se pěstují.
2. Jmenujte typy průmyslu zastoupené v kraji.

3. Jmenujte příklady kulturních památek kraje.
4. Jmenujte příklady přírodních krás kraje.

Mgr. Magdalena Konečná, Ph.D.

VLASTIVĚDA 4

POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS

kde žijeme

učebnice pro 4. ročník základní školy (PŘÍLOHA KRAJE ČESKÉ REPUBLIKY: STŘEDOČESKÝ KRAJ)

Jazyková spolupráce: Mgr. Lenka Bičanová, Ph.D.; Bc. Denisa Řeháčková

Odpovědná redaktorka: Mgr. Magdalena Konečná, Ph.D.

Redakční spolupráce: Ing. Mgr. Martin Janáček

Fotografie: Aktron (r); Asuxik (g); b-olga-n (m); Zdeněk Fiedler (k, q); Huhulenik (u); Lukáš Kohout (o); Magdalena Konečná (p); MartinVeselka (c, s); Miaow Miaow (a); Petr1888 (i); Jan Polák (b, e); Pudelek (Marcin Szala) (v); Richenza (l); SchiDD (f); Jerzy Strzelecki (j); ŠJů (t); Miroslav Tomíšek (w); VentY1 (x); VitVit (d, h); Wolkenkratzer (n)

Zdroje dat map: Copernicus Land Monitoring Service. [online]. [cit. 2021-10-15]. Dostupné z WWW: <<https://land.copernicus.eu/>>

ČZÚK. [online]. [cit. 2021-08-10]. Dostupné z WWW: <<https://geoportal.cuzk.cz/>>

Natural Earth. [online]. [cit. 2021-08-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.naturalearthdata.com/>>

Grafická úprava: Lucie Kotřlová

První vydání (2021)

Vydala:

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286, 777 577 739
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz